SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 230. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 3, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 3-го ГРУДНЯ 1994 Ч. 230. РІК CI

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ ПРОТЕСТУЄ

Київ (Р. Р.).— У вівторок, 29-го листопада, Президія Верховної Ради України скерувала до Державної думи Росії листа, у зв'язку з ухваленням нею 23-го листопада заяви щодо українсько-кримських відносин. У заяві Державної думи сказано, що Росія занепокоєна розвитком взаємин між Кримом і Україною і міститься заклик до депутатів України поставитися „до проблем і надій Республіки Крим з тією ж терпимістю, що й Росія поставилася до створення незалежної України".

Заяву Державної думи Російської Федерації не можна сприймати інакше, як грубе втручання у внутрішні справи України, як грубе порушення існуючих норм і принципів міждержавних відносин, сказано в документі Президії Верховної Ради України.

Амбасада України в Росії ноту протесту з цього приводу надіслала 24-го листопада до міністерства закордонних справ Росії.

Президент Криму Юрій Мєшков від імени кримського народу висловив подяку голові Державної думи Росії та цілій думі за її заяву. „Ваша заява ще раз підтверджує, що Росія не байдужа до долі Республіки Крим і до своїх співвітчизників".

Переговори в справі Чорноморської фльоти продовжуються

Київ (Р. Р.). — Тут 30-го листопада під час зустрічі з журналістами віцепрем'єр-міністер України з питань національної безпеки Євген Марчук розповів про результати переговорів у Москві української та російської делегації з приводу Чорноморської фльоти, боргу колишнього СССР та перспектив економічних відносин між двома державами.

Є. Марчук, який очолював українську делегацію, підкреслив, що ставлення російських керівників до України покращало, але все ще серйозною перешкодою на цьому шляху є невирішені принципові питання про розподіл та розміщення фльоти і розподіл боргів. Українська сторона погоджується на нульовий варіянт, але досі не вдалося домовитися про умови розташування фльоти. Короткотривале винаймлення не сприяє інвестиціям. Крім того, за існуючим законом, Україна є позабльоковою державою. Це виключає можливість базування чужинецьких військ на її території. Саме цього не бажає визнати Росія, яка домагається, щоб їй були передані військово-морські бази в Керчі, Теодосії та весь Севастопіль. А Військово-морські сили України російська сторона пропонує розмістити в Донузлаві.

„Україна не може погодитися на вимоги російської сторони", — сказав Є. Марчук. Суперечка виникла під час обговорення формулювання „головна база Чорноморської фльоти — Севастопіль". Українська делегація запропонувала „головна база ЧФ — у Севастополі", а російська пропонує таке формулювання: „Севастопільська військово-морська база є складовою базою Російської ЧФ на Чорному морі". Залишаються нерозв'язаними питання інфраструктури та винайму. Запропоновано в першу чергу вирішити проблеми забезпечення моряків житлом, їх правний статус, визначити об'єкти спільного користування, гідрографічне та навігаційне забезпечення тощо. Праця на проєкт документу щодо Чорноморської фльоти триває „з максимальною її деталізацією", сказав Є. Марчук. Російська делегація настоювала також, щоб військовим комендантом Севастополя був призначений громадянин Росії. Є. Марчук нарікав і на те, що російська сторона порушила конфіденційність переговорів щодо таких гострих питань, які можуть викликати нестабільність.

Найбільшої згоди досягнуто в питаннях економічної співпраці. На думку Марчука, надання Україні російського газу є значною поступкою з боку Росії, оскільки український борг уже досяг одного більйона долярів.

Наступні зустрічі делегацій України і Росії відбудуться 6-го грудня в Києві та 15-го грудня у Москві.

УКРАЇНА ВІДЗНАЧИЛА ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Київ (Р. Р.). — У четвер, 1-го грудня, сповнилося три роки з того важливого і великого в історії України дня, коли відбувся всеукраїнський референдум і 92 відсотки громадян проголосували за незалежність української держави.

Депутатів українського парляменту в цей день зустріли численні пікети перед будинком Верховної Ради. Тисячі людей тримали гасла і транспаранти з цілком протилежними закликами. Одні стояли під державними синьо-жовтими прапорами, інші — під червоними. Пікети шахтарів та учителів намагалися привернути увагу депутатів до своїх проблем, комуністи і соціялісти закликали до відновлення СССР, а українські патріоти тримали гасла-привітання з третьою річницею незалежности.

На сесії головував Олександер Ткаченко, оскільки голова Верховної Ради Олександер Мороз від 30-го листопада до 2-го грудня перебував з офіційною візитою в Польщі. Заступник голови парляменту О. Ткаченко привітав депутатів і весь український народ з третьою річницею незалежности і закликав відкинути всі протистояння та суперечності заради спільної мети. Він закликав депутатів робити усе необхідне для розквіту держави і поліпшення життя народу. Дружні оплески привітали його промову, але саме тоді комуністи і соціялісти в парляменті підняли в сесійній залі червоні прапорці. Це викликало бурю емоцій. Демократи від демократичних фракцій протестували проти антиукраїнської символіки. Умовлення О. Ткаченка, що в парляментарній залі має бути тільки державний прапор не дали позитивних наслідків. Довелося оголосити перерву доки не вщухнуть суперечки. Праця сесії затрималась майже на годину.

Напередодні третьої річниці незалежности України кореспонденти звернулися з запитаннями до видатних державних діячів та депутатів Верховної Ради. Колишній Президент України Леонід Кравчук сказав, що „Україна народилася для того, щоб жити вічно". Депутат України Лесь Танюк вважає, що свято незалежности зіпсували нечесні люди своїми махінаціями з кукурудзою, нафтою та іншими аферами. Фінансист Валерій Бабич зустрів третю річницю більш оптимістично: „Нарешті настала ера капіталізму в Україні". З ним не поділяють радости представники „лівих" сил, які прийшли на сесію Верховної Ради 1-го грудня з червоними прапорцями.

Президент України Леонід Кучма відзначив третю річни незалежности тим, що подав на розгляд Верховної Ради проєкт закону про владу. Цей проєкт напередодні розглянула і підтримала Рада Реґіонів. Передбачається, що проєкт закону викличе гостру суперечку, оскільки голова Верховної Ради Олександер Мороз уже за кілька днів до обговорення виступив із заявою, що закон про владу може бути ухвалений лише у тому випадку, якщо він не суперечитиме сьогоднішній конституції. Статті закону передбачають обмеження дії парляменту законодавчими функціями, а вся виконавча влада покладається на Президента і зформований ним Кабінет Міністрів. Президент Кучма не раз заявляв, що не хотів би вдаватися до крайнього заходу, але якщо Верховна Рада не схвалить закон про владу, доведеться проводити всенародний референдум, *або прийняти* пропозицію Сергія Головатого про оформлення конституційного договору між законодавчою владою в особі Верховної Ради і виконавчою владою в особі Президента та судовою в особі вищих судових органів про визнання ними закону про організацію державної влади і самоврядування на перехідний період — до ухвалення нової конституції.

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

Ню Йорк. — Український Музей влаштовує різдвяний базар у суботу, 10-го грудня, від год. 10-ої ранку до 5-ої вечора, та у неділю, 11-го грудня, від год.12-ої полудня до 5-ої год. вечора. Адреса Музею — 203 2-га аве. в Ню Йорку, телефон для інформацій (212) 228-0110.

Експерти ООН вивчають проблему нелеґалів

Ню Йорк. — В Організації Об'єднаних Націй розповсюджено доповідь генерального секретаря Бутроса Бутроса-Ґалі на тему нелеґальної імiґрації. Мова, між іншим, іде про практику морських перевезень громадян з Росії та інших республік колишнього Совєтського Союзу у корабельних вантажних контейнерах. Система контрабанди імiґрантів настільки добре організована, що кожен охочий може за 25,000 дол. потрапити до ЗСА.

Експерти ООН стверджують, що контрабандисти живого товару користуються також і повітряним транспортом, однак у цьому випадку потрібні фальшиві документи, а значить, справа ускладнюється підробою або викраденням пашпортів. Тим часом перевезення нелеґалів морським шляхом зменшує риск і водночас збільшує дохід контрабандистів.

„Для перевезення назаконних імiґрантів у ЗСА з портів Европи контрабандисти використовують морські контейнери, які нерідко обладнані водопостачанням, мають постелі, освітлення і умовини для приготування їжі", — підкреслюється у доповіді.

В Україні створено Міністерство Преси

Київ (УНІАР). — Тут 30-го листопада в адміністрації Президента відбулася пресова конференція, на якій виступив керівник недавно створеного Міністерства Преси та Інформації Михайло Онуфрійчук.

За словами Онуфрійчука, міністерство створено не заради цензури, а спріяння засобам масової інформації, спрямування інвестицій, дотацій і також для контролювання якости друкованих матеріялів та реклями. Створення міністерства є практичним кроком Президента, Кабінету Міністрів і Верховної Ради до визнання прав „четвертої влади", вважає М. Онуфрійчук. Міністер повідомив, що в адміністрації Президента погоджується указ про утворення державної комісії для підтримки преси і національного книговидання.

Українська делеґація 6-го грудня виїздить до Праги для участи в Европейській конференції з питань масової інформації, сказав міністер і запевнив, що Міністерство Преси та Інформації у своїй праці керуватиметься виключно положеннями про свободу засобів масової інформації.

В Центрі ім. Кеннеді висвітлюють фільм „Тіні забутих предків"

Вашінгтон. — Тут у славному Центрі ім. Кеннеді розпочинається у кінотеатрі Фільмового інституту фестиваль фільмів славного режисера Сергія Параджанова, між якими буде висвітлений відомий широко український фільм „Тіні забутих предків", що отримав 16 міжнародних нагород.

Фільм можна буде бачити в неділю, 11-го грудня, о год. 8:15 вечора, або у середу, 14-го грудня, о год. 8:30 вечора.

Вступ до кінотеатру 6 дол., а для сеньйорів і членів театру 5 дол.

Поруч із „Тінями забутих предків" у днях фестивалю показано буде ще сім інших фільмів того славного кінорежисера, як можна бачити із програми фестивалю. У програмі є ще один фільм з українською тематикою під назвою „Українська рапсодія". але, як можна завважити з програми, його висвітлюватимуть у російській мові.

Фестиваль фільмів С. Параджанова розпочався 3-го грудня, а кінчається 21-го.

ЯПОНІЯ ВПЕРШЕ РОЗСЕКРЕТИЛА СВОЇ ЗАПАСИ ПЛЮТОНІЮ

Токіо. — Японія вперше офіційно проголосила про свої запаси плютонію. За станом на 31-го грудня 1993 року ці запаси складали 10,881 кілограмів.

Як підкреслюється у затвердженій урядом щорічній „Білій книзі в питаннях ядерної енергії", цей крок було вжито з метою забезпечити відкритість ядерної програми Японії у зв'язкуз тим, що світова спільнота все більше занепокоюється проблемою поширення ядерної зброї.

Оприлюднений документ засвідчує, що 4,684 кілограмів плютонію зберігаються безпопсередньо на японській території як паливо для атомових електростанцій, а ще 6,197 кілограмів знаходиться на переробі у Франції і Великобританії.

У травні цього року, після того, як у японському Центрі ядерної промисловости було виявлено 70 кілограмів „неврахованого" плютонію, Міжнародне агентство в питаннях атомової енергії зажадало від Токіо повної інформації щодо запасів ядерних речовин.

На пресовій конференції в Токіо, організованій спеціяльно для закордонних журналістів, представник міністерства закордонних справ Кісітіро Амае підкреслив, що Японія стала першою країною у світі, яка повідомила про свої запаси плютонію не в тонах, а в кілограмах, що виключає підозріння, нібито вона приховує точну кількість. Подібні дані відтепер оприлюднюватиметься щорічно.

СЕНАТ ТАКОЖ РАТИФІКУВАВ ҐАТТ

Вашінґтон. — У четвер, 1-го грудня, Сенат ЗСА голосами 76 до 24 вирішив, що Америка таки буде учасником Міжнародного договору про тарифи і торгівлю. Рішення пройшло куди більшою кількістю голосів, як того сподівалися прихильники згаданого договору та цим продемонстрували, що республіканська більшість в Конґресі може співпрацювати з демократичним Президентом. Рішення американського Сенату завершило понад десятирічні зусилля переговорів між 124 країнами про зменшення тарифів і створення нової Світової торговельної організації — міжнародного тіла, завданням якого буде нагляд над торгівлею багатьох країн.

Все ж таки, це рішення, прийняте після дводенних палких дискусій, було також і тріюмфом для президента Билла Клінтона. На думку Президента, відкинення договору захитало б становище ЗСА як лідера світового маштабу.

Про рішення Сенату засоби масової інформації на пресовій конференції похвалив сам президент Б. Клінтон і при цьому не щадив похвал в сторону республіканського керівництва.

УКРАЇНА ВІДКРИЛА НОВЕ МОДЕРНЕ ЛЕТОВИЩЕ

Київ. — Україна офіційно відкрила своє перше модерне міжнародне летовище в Борисполі, недалеко від столиці, на місці старого летовища. Реконструкція тривала понад 2 роки. Конвеєри для багажу, англомовні написи та інші вдосконалення підвищили якість летовища і зробили його більш зручним. Реконструкція коштувала 15.1 міл. дол., і була фінансована Европейським банком реконструкцій та розвитку і двома банками України. Україна має сплатити позички в терміні шістьох років, але директор летовища сказав журналістам, що, можливо, аеропорт зможе сплатити довг протягом п'яти років.

Аеропорт проводить щоденно 60 місцевих летів і має до діла з 19-ма міжнародними летунськими лініями.

За суспільство, вільне від злочинности

Як уже повідомлялось, в середині жовтня у стейті Ню Мексико відбулася 101-ша річна конференція шефів поліції Америки, в якій взяли участь представники 74-ох країн світу. Делеґацію України, яку вперше було запрошено на цей форум, очолював віцеміністер внутрішніх справ генерал-лейтенант міліції Олександер Іщенко. По дорозі додому гість завітав до Чикаґо, де на його честь керівники Асоціяції Поліційних Старшин Українського Походження влаштували прийняття, на якому були присутні і виступили з короткими промовами генеральний консул України в Чикаґо Анатолій Олійник, сенатор стейту Іллиной Володимир Дудич та віцепрезидент УККА Орест Бараник. На доручення міністра внутрішніх справ України групі активістів місцевої асоціяції було вручено іменні годинники. В той же день віцеміністер прийняв нашого кореспондента і відповів на питання.

О. Іщенко під час інтерв'ю

Кореспондент: Відомо, що один з перших указів, виданих Президентом Кучмою, був присвячений боротьбі із злочинністю. Як входить він у життя?

Іщенко: Дійсно, 21-го липня ц. р. Президент України підписав указ, у 12 пунктах якого передбачено низку заходів, спрямованих на своєчасне виявлення і затримання злочинців. Перед усіма правоохоронними органами поставлено завдання перейти у рішучий наступ проти тих, хто порушує встановлені закони, хто посягає на життя та власність громадян країни.

Від часу підписання указу минуло трохи більше трьох місяців і, звичайно, ще рано говорити про якісь успіхи. Однак перші кроки вже зроблено. Органами внутрішніх справ зокрема проведено дві з половиною тисячі широкомаштабних операцій, в ході яких знешкоджено понад тисячу бандитських груп.

Як керівник служби боротьби з організованою злочинністю, можу без перебільшення сказати, що чимало з тих людей, яких називають нечесними на руку, перелякалися, деякі з них, образно кажучи, лягли на дно, бо відчули силу президентського указу і рішучість дій правоохоронних органів.

Хотів би зазначити, що Президент видав ще один указ, який вимагає від всіх нас повести рішучу боротьбу з корумпованими угрупуваннями. З цією метою під керівництвом генерального прокурора України створено ряд оперетивно-слідчих груп, які безпосередньо займаються цими злочинцями. А їх останнім часом затримано більш двох з половиною тисяч, ведеться слідство, жодна справа не залишається поза нашою увагою...

Слід підкреслити, що Президент встановив контролю за ходом виконання виданих ним указів. Щопонеділка він особисто заслухує звіти керівників правоохоронних органів, вимагає від них, щоб в країні панував спокій, щоб кожний громадянин почував себе безпечним. Над виконанням цих нелегких завдань працюють всі наші підрозділи під керівництвом міністра Володимира Радченка, людини ініціятивної, енергійної і принципової. До цього хотів би додати, що створення суспільства, вільного від злочинности, вимагає активної участи всього народу, всіх його політичних партій та угрупувань.

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ВИСТУПАЮЧИ в телевізійній програмі Ен-Бі-Сі, секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі, коментуючи останні події в Боснії, сказав, що „малі контингенти військ не можуть змінити ситуацію, однак покищо жодна країна НАТО не має бажання посилати в Боснію значні збройні сили для наведення порядку". В. Перрі висловив думку, що боснійський уряд вже не зможе повернути території, загарбані боснійськими сербами у процесі війни. Ці території складають понад 70 відсотків загальної площі республіки. У цій же програмі і з цього самого приводу висловився також лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол. Події у Боснії він потрактував як приклад поразки військової операції, якою керувала ООН, маючи на увазі її заборону нових повітряних налетів на військові укріплення боснійських сербів. Сенатор підкреслив, що підтримує наставлення НАТО і вважає неприпустимим втручання ООН у бойові операції.

ГОЛОВА КРАЙОВОГО комітету Демократичної партії Дейвид Вілгелм, заскочений невтішними для демократів вислідами недавніх проміжкових виборів і не знаходячи спільної мови з Білим Домом, зрезигнував зі свого становища. Тимчасово його заступає маловідома партійна активістка Дебра де Лі. Таким чином, виявляється, що Демократична партія не має кандидата на президента кращого, ніж теперішній президент Билл Клінтон, хоч більшість спостерігачів годяться в тім, що саме він став причиною великої поразки демократів. Майбутнє Демоктаричної партії залежатиме від того, чи зможе вона висунути чітку і привабливу програму і чи знайде сильного кандидата на президента, щоб у 1996 році не програти вдруге.

ФІРМА „ФЮЖИН ЛАЙТІНҐ" з Роквіллу, Мд., винайшла нову лямпу, яка, як передбачають технічні експерти, невдовзі знайде широке застосування в освітленні вулиць, паркувальних площ, стадіонів і спортових майданчиків, де покищо використовується ртутні світильники. Нова лямпа наповнена інертним газом з доданням незначної кількости сірки, а щоб змусити сірку світитися, її опромінюють електромагнітними хвилями від мініятюрного генератора. Яскравість сірчаної лямпи в сотні разів перевищує світло теперішніх лямп, тому Департамент енергетики назвав винахід „великим технічним досягненням сучасности". Нова система освітлення, крім усього, дозволить зменшити вартість енергії на 25 відсотків.

У СВІТІ

СПЕЦІЯЛЬНА ПРАВООХОРОННА місія з Великобританії, відвідавши Ірак, оприлюднила звіт, в якому стверджує, що багдадський режим додає отруйні речовини у питну воду на півдні країни, у висліді чого зареєстровано багато випадків тяжких захворювань. Британська місія також остерігає, що в недалекому майбутньому слід чекати погіршення стосунків між Іраком та Іраном, з огляду на величезну кількість втікачів, котрі, рятуючись від переслідувань з боку влади Саддама Гуссейна, масово переходять кордон в Іран.

ГЕНЕРАЛЬНА прокуратура Азербайджану оприлюднила заяву про те, що вона має „неспростовні докази" причетности високих державних урядовців до спроби державного перевороту у жовтні цього року.Всього у цій справі вже заарештовано 119 осіб, в тому числі міністрів сільського господарства і національної безпеки. У змові брав також участь прем'єр-міністер Сурет Гуссейнов. Крім того, він є винний у виникненні хлібної кризи в республіці.. Згідно зі свідченням прокуратури, тепер С. Гуссейнов переховується на території Росії.

НОВУ МАШТАБНУ операцію під назвою „Акула" здійснили італійські правоохоронні органи в ділянці боротьби з мафією. В сицилійській провінції Раґуза заарештовано 40 керівників місцевого гангстерського синдикату. Відразу після цього успіху Національне бюро в питаннях боротьби з організованою злочинністю видало наказ арештувати ще 100 злочинців. Подібно до того, що могутній клян „Коза Ностра", який довгі роки контролював південні області Сицилії, зазнав повного розгрому. Операцію уможливили зізнання трьох раніше арештованих братів Карбонаро, які погодилися допомагати поліції. Завдяки їм було з'ясовано обставини 80-ти вбивств, організованих сицилійською мафією протягом останніх місяців.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР індійської служби реєстрації Віджаянунні, спираючись на вислідн останніх переписів населення і соціологічних досліджень, передбачає, що до 2000 року Індія вже матиме більйон громадян, а до 2050 року стане найбільш густонаселеною країною у світі. Якщо до того часу на кожну індійську родину припадатиме, як тепер, по три дитини, то населення становитиме 2.16 біл. осіб. Це неминуче спричинить не тільки соціяльні катаклізми, але й принесе непоправні шкоди довкіллю, яке не дасть собі ради з неймовірним „демографічним тиском". Індійський спеціяліст покликався на досвід Китаю, де в останні роки вдалося значно обмежити приріст мешканців, у зв'язку з чим до середини майбутнього сторіччя там буде не більше 1.4 біл. громадян. Такого показника зможе досягнути й Індія, якщо її урядові пощастить практично здійснити принцип „одна родина — дві дитини".

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку $32.00, на 3 місяці-$17.00

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00

Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передріздвяний настрій в Америці

Америка є країною бизнесу. Коли б символом держави поруч державного (національного) гимну, гербу і кольорів ще щось символізувало американську державу, то тим символом був би доляр. Все тут скомерціялізоване. Американці — майстри у сполучуванні традиції і сантименту з бизнесом — і невідомо, що з отих трьох чинників поставити на перше місце. Навіть федеральні і стейтові вибори, особливо президентські, є скомерціялізовані, бо вимагають буквально мільйонів долярів на передвиборчу агітацію. Цього немає ніде у світі. Нема у світі другого народу, який стільки уваги прикладав би до спорту, як це роблять американці. Шкільна освіта тратить на тому сантименті до спорту, театр і концерти сходять на задній плян. А національним американським спортом є бейсбол, але цілий минулий сезон пропав для бейсболу, бо не могло прийти до згоди між власниками окремих дружин і робітничою спілкою грачів, які заробляють більше, ніж Президент чи директори автомобільних фабрик.

Посеред десяти так званих легальних свят у році єдиним великим церковним святом є Різдво Христове, легальним святом є також Велика П'ятниця, бо Великдень і так припадає на неділю. Але Різдво Христове, святковане в Америці за новим стилем 25-го грудня, починається вже від 20-го листопада, коли лунають на телевізійних передачах усіх каналів коляди — з обов'язковою пригадкою, що альбом отих колядок чи окремі касети можна купити за таку то ціну за зголошенням під таке то телефонічне число. Існує в Америці величезний картковий промисел — листівки прерізної величини із прерізними текстами — найчисленніше на Різдво, з бажаннями щастя, „Меррі Крістмас". Зберігаються в Америці, як в усіх християнських країнах, звичаї — дарунки під ялинкою. Президент натискає у Білому Домі на гудзик, який засвічує височенну ялинку, привезену здебільша із Скельних гір. Подібна церемонія відбувається з суперницькою щодо висоти ялинкою на Рокефелерівському Центрі у Ню Йорку. І від другої половини листопада починається вже дурійка з купівлею різдвяних дарунків. На всіх телевізійних екранах іде пропаганда „передріздвяних випродажів". Скільки обману у тих оголошеннях — це тайна продавців, але людська наївність не має меж, і від половини листопада товпляться люди, щоб на „випродажі" купити дешевше дарунок для дітей та приятелів.

Треба признати, що мають американці масу прегарних колядок. Між ними є безцеремонно „запозичений" „Щедрик" Леонтовича, німецька „Тиха ніч, свята ніч" Шуберта і, мабуть, ще інші „позичені" в чужих народів коляди, з чого самі американці не здають собі справи, уважаючи, що кожна така коляда „народилася на американській землі".

Український святий Миколай — це американський Санта Клявс. Щороку висвітлюють на телевізійних екранах прегарний різдвяний фільм „Чудо на 34-ій вулиці". 34-та вулиця в Ню Йорку — це осередок найбільших департаментових крамниць у дільниці Мангеттен в Ню Йорку. У тому двогодинному фільмі по-мистецьки сплетено легенду про Санта Клявса, в якого вірують діти і пишуть листи до нього, щоби приніс їм такий то дарунок, із любовною інтригою молодого талановитого адвоката і вродливою керівником відділу продажу крамниці Мейсіс, з „геппі ендом", як то той адвокат виграв судовий процес, доказавши, всупереч здоровому глуздові, що дійсно існує Санта Клявс в особі героя фільму, талановитого артиста з сивою бородою, приятеля дітей.

Тепер є початок грудня. Один Господь знає, яка буде погода 24-го грудня, — чи не буде такої сніжної метелиці з грізними морозами, як це було в минулому році. Американський світ бизнесу про це не думає, а загал американців прагне мати „біле Різдво", дармащо найбільше люблять сніг діти і собаки, а набільше не люблять його мотористи, бо під верствою снігу лежить ховзький лід, проклін автомобілістів. І не люблять снігу відділи чищення вулиць в усіх американських містах. Але люди не в силі змінити законів природи, і ніхто не збирається зміняти скомерціялізованого „способу життя" в Америці, який вріс уже глибоко в традицію. Примирімся і ми з тією традицією.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Рябчук
Київ

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНО?

III

Важко собі уявити, щоб українці (чи якийсь інший народ) узявся нині вказувати жидам, кого зі своїх біблійних царів та пророків вони мають шанувати, а кого ні — на тій лиш підставі, що, з позицій сьогоднішньої ліберальної демократії, ті поводилися не зовсім „коректно". декотрі жидівські царі й пророки (перечитайте Біблію) до ноги повинищували цілий ряд сусідніх з Ізраїлем племен, влаштувавши їм, так би мовити, у сучасних термінах, „айне кляйне голокост". Тим часом жиди не лише клянуть понині Богдана Хмельницького й інших ватажків козацьких повстань (хоч не йшлося там про жоден „антисемітизм", а лише про ненависть пригноблених селян до визискувачів — польських панів, жидівських шинкарів та лихварів, і, зрештою, своїх власних кровопивць та перевертнів), багато хто ще й докоряє українцям за те, що вони, на догоду жидам, не зрікаються своїх історичних героїв — так, ніби ті в середньовіччі могли діяти інакше, ніж це взагалі було характерно для середньовіччя.

Модерні критерії, нагадаємо, можуть застосовуватись лише до подій XIX—XX століть, коли з'явилось поняття „народу" як головного суверена, носія прав і законів, з'явилося поняття „ліберальної демократії" як влади більшости із забезпеченням прав меншости, і, головне, з'явилася суспільна рефлексія як здатність суспільства осмислювати себе, свої засади і вчинки („політику") через безпосередній публічний (газетно-публіцистичний, парляментарний, науковий, освітній і т.д.) дискурс. І тут, треба визнати, в нас немає жодних підстав говорити про якийсь „генетичний" український антисемітизм, а тим більше — про антисемітизм „ідеологічний", наявний буцімто в українському національно-визвольному русі від самого початку. Навпаки, від самого початку цей рух був виразно жидофільським, а його лідери (Винниченко, Грушевський і, особливо, Петлюра) докладали чималих зусиль до українсько-жидівського порозуміння і співпраці. Те саме стосується й руху шістдесятників: українські дисиденти тісно співпрацювали з дисидентами жидівськими — спільно вшановували пам'ять жертв Бабиного Яру (всупереч заборонам і переслідуванням комуністичних властей), підписували різні відозви й протести, створювали Гельсінкську Спілку тощо. Характерно, між іншим, що каґебісти цілком у дусі Сейфера (чи навпаки?) завжди намагалися посварити українців з жидами, посіяти підозріливість — за допомогою провокацій та „нашіптуваної пропаганди". Навіть коли українці й жиди належали до тих самих дисидентських організацій, їхні „кримінальні" справи на останній стадії незмінно роз'єднувались і розглядалися в судах окремо. Тобто навіть на цьому рівні робилося все можливе, щоб українсько-жидівська співпраця не стала відомою в світі, щоб ярлик „генетичного антисемітизму" не відліпився, бува, від українців і не завадив кремлівським спеціялістам „остаточно вирішити" українське питання в СССР.

Тепер, здається, можемо відповісти й на друге наше питання: кому вигідні подібні наклепницькі передачі і, взагалі, хто ніколи не шкодував і не шкодує сьогодні чималих фондів на послуги візенталів, шварцбардів, сейферів, фейгерів і несть їм числа, нашим „доброзичливцям" та борцям за „справедливість" у своєму власному, доволі специфічному розумінні?

(Закінчення на стор. 3)

Іван Овечко

МАЛА КНИЖКА ВЕЛИКОГО ЗНАЧЕННЯ

Богдан Ф. Корчмарик, „Концепція М. Грушевського і наші сучасні підручники історії України". УВАН у Канаді, Вінніпег, 1994.

II

У своїй науковій розвідці д-р Корчмарик глибоко аналізує різні погляди багатьох істориків минулого на походження нашого народу. Найбільший респект автор висловлює „Історії Русів" (правдоподібний її автор Єпископ Георгій Кониський), коли пише: „Крізь цілу 'Історію Русів' проходить ідея української державної самостійности. Від найдавніших часів починаючи, український (руський) народ жив на своїй власній землі й творив свою власну державність, змінюючи, з власної волі, лише форму своїх політичних відносин з сусідніми народами та державами. Самостійність і тяглість українського історичного процесу — це найголовніше, що внесла 'Історія Русів' в українську історіографію, пов'язуючи минулі княжі й козацькі часи з добою нового національного відродження, яке розпочалося з початком другої половини XIX століття поновним зверненням визначніших представників української науки до першоджерел нашої національної історіографії..." Він критикує різні гіпотези російського історика М. П. Погодіна, високо цінуючи першого ректора Київського Університету Михайла Максимовича за те, що він переконливо довів безпідставність гіпотези Погодіна „про великоруське населення Київщини за княжої доби". У цій невеликій розміром, але великого значення книжці д-р Корчмарик зупиняється на діяльності таких „великих продовжувачів" діла Михайла Максимовича, як Костоморов, Антонович, Драгоманов. Особливу увагу звернув автор цієї книжки на концепцію Михайла Грушевського, на його наукову діяльність, на його схему.

Безперечно, — пише д-р Корчмарик, — як це наголошує проф. Н. Полонська-Василенко, „найбільше значення в історіографії України мала концепція Михайла Гришевського, висловлена ним у різних його творах, головним чином в його капітальній 'Історії України-Руси' та 'Звичайній схемі' ". І далі: „Треба підкреслити, що по всіх творах Михайла С. Грушевського проходить його схема, тобто його нова концепція історії України, що розбиває 'звичайну схему' російських істориків, в основі яких лежить тенденція про єдність 'руського' народу, про те, що історія Київської Руси була лише 'періодом' загальноросійської історії".

Але й твори Михайла Грушевського, епохальні й незамінимі у свій час, д-р Б. Корчмарик уважає за такі, концепцію яких треба модифікувати, узгіднивши її з сучасним державницьким напрямком. Бо, як відомо, схема Грушевського постала в 1903 році, а у першій половині нашого століття вже прийшов до слова державницький, а не народницький, напрям української історіографії. А тим часом схема Грушевського народницького напряму не зазнала ніяких модифікацій або доповнень. Автор книжки пише: „Зокрема ніхто з українських істориків не звернув увагу на те, що Михайло Грушевський, висуваючи в своїй концепції, свідомо чи підсвідомо, такі історично не обґрунтовані політичні утворення як 'Володимиро-Московське Князівство' та 'Володимиро-Московська Держава', разом з тим не лише повторив Карамзінську тенденційну теорію про перенесення основних політичних центрів, але й посилив для московських та промосковських істориків фіктивні і ні на чому не оперті основи — уважати Київську Русь 'колискою трьох братніх народів' ". Навіть відомі історики Липинський і Томашівський, що були засновниками державницького напряму, не доповнили й не модифікували схему Грушевського.

Згадує д-р Корчмарик і Степана Томашівського, найстаршого й найвизначнішого учня Грушевського, який уважав за першу „чисту українську державу" Галицько-Волинське Королівство, а його наймолодший учень проф. Микола Чубатий, опираючись повністю і беззастережно на „Історію України-Руси" Михайла Грушевського... наголошує наступне: „Ніхто з істориків Східньої Европи не бере за сумнів факту, що три східньослов'янські нації: українці, росіяни та білорусини є продуктом Київської Руси..."

Говорить у своїй книжці д-р Корчмарик і про повторення помилки М. Грушевського Омеляном Терлецьким, реферуючи про те, що в 1237 році татари „вдарили на Московські краї", тобто на краї, які, як нам це док-

(Закінчення на стор. 3)

Олександер Домбровський

ЧЕТВЕРТА ПОЇЗДКА В УКРАЇНУ

Як кожного разу, так і тим разом їду в Україну, особливо до дорогого мені Львова, з яким пов'язане моє дитинство й молодість, з контроверсійним наставленням. З однієї сторони лечу на крилах синівської любови до дорогих мені місць, які аж до болю нагадують мені чарівну весну дитячих мрій і життєво-юних поривів, а з другої — їду настороженний страхом і непевністю, щоби не дивитися на ту мізерію, що її залишила по собі диявольська система московсько-совєтської нелюдської дійсности. Їду через Варшаву до Львова. Поляки в політиці дуже агресивні, але в приватному й бизнесовому житті „держать фасон".

Львівське летовище з його забудованням представляється дуже убого, що повинні взяти до уваги компетентні чинники міської адміністрації при співпраці з київським центром. Треба конче подбати про бодай елементарне поліпшення на тому полі хоча б лише з огляду на міжнародні зв'язки. Потішмося хіба б тим, що Москва з її хоробливо-претенсійними амбіціями („Масква всему міру ґалава") зі своїми двома летовищами: внутрішнім — Внуково й міжнародним — Шереметєво виглядає бідно, без порядків і брудно в порівнянні з летовищами Заходу. Все ж таки у Львові, обсервуючи наших людей на вулицях і в різних установах, я відніс приємне враження. Люди прилично зодягнені, дехто навіть, головно жінки, ґустовно зі смаком і узглядненням косметики. Також студенти університету й політехніки. Людські лиця не зраджують маркантних виявів економічних злиднів. Очевидно, дається з місця завважити велика різниця життєвої стопи населення України в порівнянні зі Заходом, головно Америкою. Але воно не так аж трагічно, як це роздмухується на нюйоркському давнтавні. Найгірше ще ведеться старшим людям-пенсіонерам, які без помочі родини мусять самі в'язати кінці з кінцями при своїй мізерній пенсії. А все таки Львів зі своїми старими традиціями підтягається до західньоевропейського стилю. Наші люди заховують чистоту й гігієну, що можна завважити й відчути, перебуваючи в гурті не лише інтеліґенції, але й пересічного оточення. І тут насувається брутальна паралеля. З часу минулої поїздки до Львова через Москву залишилися в мене деякі неприємні спомини в зв'язку з перебуванням в автобусі і чергах на летовищах Москви. Як не як, а існує величанська різниця між побутом русько-українського півдня, тієї степової Геллади, як її назвав Гердер, і, з другої сторони, фіно-монголо-московської півночі.

Моя поїздка (від 22-го жовтня до 1-го листопада ц. р.) була пов'язана з науковими справами. 24–25-го жовтня відбувалася в приміщеннях Львівського Університету ім. І. Франка наукова конференція, присвячена тематиці „Михайло Грушевський і Львівська історична школа" в пов'язанні зі 100-літнім ювілеєм приїзду М. Грушевського до Львова. Грушевський включився у ряди активістів НТШ, очолив його, піднявши на рівень неофіційної академії наук (Відень у наслідок польських інтриг не погодився на статус офіційної академії у Львові), відкрив ентешівське вікно на світ західньоевропейської науки. Конференцію спонзорувало Українське Історичне Товариство, а дальше: Інститут історичних досліджень Львівського Університету, львівський відділ Інституту археографії НАН України, Інститут українознавства НАН України й Історична комісія Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Протягом двох днів конференції відбулося шість сесій та заключне засідання і підведення підсумків конференції. Діяспору репрезентувало Українське Історичне Товариство, два члени Президії якого читали доповіді (голова УІТ Любомир Винар і науковий секретар Олександер Домбровський). Організаційний комітет конференції очолював Ярослав Дашкевич, керівник львівського відділу Інституту археографії НАН України. Тематика доповідей вагалася між грушевськіяною і умовами наукового життя в рамках діяльности НТШ. Доповіді були на належному рівні, достосовані до академічного стилю конференції.

Друга наукова конференція з тематикою „Михайло Грушевський і Західня Україна" відбулася 26–28-го жовтня також в приміщеннях Львівського Університету. Її спонзорували: Львівський Державний Університет ім. І. Франка, Наукове Товариство ім. Шевченка, відділи історії, філософії і права НАН України, Західній науковий центр НАН України й Товариство „Просвіта". Організаційний комітет конференції складався з кількох представників наукових установ і низки членів. Основне організаційне діло було в руках вченого секретаря Організаційного комітету — проректора Львівського Університету Анатолія Карася. Як у першій, так і другій конференції члени НТШ, зокрема Президії (голова Олег Романів і науковий секретар Олег Купчинський) відогравали активну ролю. При відкритті обох конференцій я вітав учасників від УІТ, нав'язуючи при тому до чотирьох „заокруглених" дат з життя М. Грушевського: 1894 — його приїзду до Львова, 1904 — опублікування відомої схеми східньоевропейської історії, 1924 — його повороту з еміграції в Україну й 1934 — його відходу від нас. Друга Конференція, переладована численними доповідями (деякі з них могли бути на грані між наукою і кращою публіцистикою) була також цікава своїм широким тематичним вахлярем і внесла також свою лепту до скарбниці грушевськознавства.

29-го жовтня відбулися в приміщеннях Львівського Університету Загальні збори НТШ у Львові. Після вступного слова голови НТШ О. Романіва й привітів, а в тому й від УІТ, вислухано дві доповіді: Л. Винара на тему „Сучасний стан української історіографії та завдання істориків України" та Я. Дашкевича „Комунізм, демократія, націоналізм: український варіянт". Після доповідей вручено медалі ім. Михайла Грушевського лавреатам НТШ за 1994 рік. Відомий український історик Л. Винар отримав медалю за свою довголітню діяльність як основник і голова Українського Історичного Товариства та головний редактор „Українського Історика". Він присвятив особливу увагу систематичним студіям над великою спадщиною М. Грушевського та своїми численними публікаціями перш за все на сторінках „Українського Історика" закріпив окрему дисципліну в домені українознавства — грушевськознавство. Другим лавреатом НТШ був видатний історик Я. Дашкевич за свій вклад у скарбницю нашої історичної науки. Під час Загальних зборів НТШ відзначено окремим привітом та врученням китиці квітів автора цих рядків у зв'язку з його ювілеєм 80-ліття, як одного з найстарших (якщо не найстаршого) ентешівців, який в роках 1937—40 виконував обов'язки секретаря Джерелознавчої комісії при матірному НТШ у Львові. Відтак звітну доповідь про діяльність НТШ виголосив О. Романів. Було відрадно на душі спостерігати, як брутально зліквідоване московсько-совєтськими окупантами НТШ на початку 1940 року відроджується і робить надзвичайний поступ на науково-видавничому полі. Промотором-душею тої діяльности є група непоправних ідеалістів, а між ними особливо видатний український учений-фізик О. Романів, а дальше редактор „Записок НТШ", дослідник на полі допоміжних дисциплін історії Олег Купчинський, голова Історично-Філософічної секції Я. Дашкевич і інші. Відрадним є й те, що між львівським НТШ і Українським Історичним Товариством затіснюється співпраця в дусі національної й академічної єдности та спільної мети на благо української історичної правди. З такої перспективи можна з надією дивитися в майбутнє. З приємністю треба відзначити співпрацю чинників Львівського Університету, головно в особі симпатичного й гостинного ректора Івана Вакарчука, а також і інших представників університетської професури. Символічний дух Михайла Грушевського та його історичної школи витав над згаданими науковими імпрезами й нагадував слова, висказані поетом до Котляревського: „Будеш, батьку, панувати, Поки живуть люди, Поки сонце з неба сяє, Тебе не забудуть!"

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „професійних" фотографів

Хвороба фотографування від якогось часу стала справжньою пошестю, без вийнятку в усіх — старих, молодих і наймолодших, а з розвитком техніки і зменшенням цін на фотоапарати — ця хвороба багато не коштує. Ба, щобільше, останніми роками вона поширилася ще і на утривалюванні кожної події на відео, щоб відтак показувати при нагоді товариських зустрічей, що стає найважливішим їх фактором, а не виміна думок чи розмови, які заникають щораз частіше у товариському спілкуванні і його заступає жування страв і постійно наново наповнюваний келех. Ось так заповнює цю пустку в товариському житті саме домашній фільм кращої або гіршої вартости, який гості мусять подивляти.

Отже, маємо родинні фільми з похоронів, весіль, хрестин і громадсько-монументальні з різних імпрез, виступів чи відвідин достойних гостей.

Коли хвороба хапати все на плівку для домашнього оточення не є для загалу шкідливою, то фотографування для приємности чи фіксувати для знайомих якогось історичного моменту стає вже проблемою та викликає щораз більше незадоволення, зокрема тих, які з приводу своєї професії мусять все фіксувати на плівку для потреби широкого загалу в газеті чи в телевізії саме для вас, шановні читачі і глядачі!

Ось останнім часом ми мали нагоду пережити такі моменти і невідомо було, що робити: лаятися, кричати чи просто кинути апаратом об землю і позбавити тих, які не були на цій імпрезі, можливости хоча побачити на світлині ту чи іншу високопоставлену особу, зафіксовану нами не для приємности, а для діла. Хто з наших читачів був минулого року на славному прийнятті в ООН для „Леоніда Першого", на яке прибула ще і наша „зірка" Оксана Баюл, то добре пригадує, як на них кинулася гурма присутніх, що безпардонно розпихала ліктями, щоб тільки могти схопити їх на фотографічну плівку. Там коїлося таке, що з нас, присутніх журналістів, лише одному професійному фотографові вдалося понад голови всіх піднести свій апарат та знімати „наслі-по".

Це саме повторилося тепер, під час бенкету на честь „Леоніда Другого", коли він почав своє слово до української громади. Відразу біля подіюму почалася справжня боротьба за найближчі місця, шануючі себе матрони розпихали всіх ліктями, щоб схопити у свої малі апарати Президента, а їм не уступали ані цаля панове. У штурмі забулося джентельменство, шармантність до жіночого роду — усіх опанувала жадоба фотографування та схоплення на стрічку вагомих слів. Коли до того хтось є такого малого росту як О-КА, тоді, здавалося, вже буде їй кінець, як один із таких приватних світливців без слова прямо поклав свій апарат їй на голову, щоб вигідно знімати, бо ось найшовся хоч невеликий, але надійний стояк. У висліді прийшлося для „Свободи" „позичати" світлини від вищого ростом товариша недолі з „Українського Тижневика". Зате напевно прекрасні світлини мають усі домашні світливці для своїх приватних альбомів, щоб похвалитися перед знайомими.

Після таких кількох переживань можна добре зрозуміти, чому такі гострі приписи існують в американському житті відносно публічного фотографування. Тут завжди треба мати професійні уповноваження і дозвіл, а навіть з ними допускають лише на певну віддаль зробити світлини.

На жаль, наші організатори публічних імпрез нікому нічого не забороняють, забуваючи, що десятки таких аматорських пописів відбирають гідність та розпорошують увагу слухачів і прелеґентів. Важко бо говорити, коли у вухах лящить від дзижчання апаратів, а очі сліпить блиск „флешів". Треба мати зрозуміння для тих, що на трибуні теж працюють, аби донести до нашої свідомости програму порятунку нашої батьківщини, а ми, журналісти, мусимо це зафіксувати, аби залишити їх вагомі слова на шпальтах газет.

О-КА

Кому...

(Закінчення зі стор. 2)

Безумовно, подібні стрічки вигідні невибагливим журналістам, котрим зручніше використовувати існуючі стереотипи, ніж обтяжувати свій інтелект та свій інтелект глядачів пошуком нестандартних, але правдивих відповідей на складні питання.

Ще більше подібні стрічки вигідні людям, котрі трагедію жидівського народу і навіть свою особисту трагедію готові перетворити в джерело прибуткового бізнесу.

Вони вигідні й тим людям, що прагнуть ціною якої завгодно брехні отримати собі й своїм ближнім статус втікача й усі зв'язані з ним (чималі!) пільги від наївного американського Уряду.

Але найбільше подібні фільми потрібні людям, котрі, як я вже казав, ось уже триста років намагаються „остаточно вирішити" українське питання засобами значно іншими від гітлерівських. І те, що показ цього фільму збігся з приїздом українського Президента до Канади (де програма Сі-Бі-Ес теж одна з найпопулярніших), і те, що весь патос фільму, вся його аргументація і реторика підозріло нагадують добре нам знаний арсенал кагебешно-комуністичних пропагандистів, і, зрештою, те, що саме тепер Москва, надхненна „проросійським волевиявленням" українських виборців, ще дужче обплутує Україну (як і все „ближнє зарубіжжя") своїми щупальцями за мовчазною згодою „західних демократій", — дає нам, здається, непогану вказівку на справжнього режисера пасквільної антиукраїнської передачі.

З усього цього, мені здається, українці повинні зробити два принципові висновки.

Поперше, не зважаючи ні на що, вони повинні продовжувати політику гармонізації міжетнічних відносин, порозуміння з меншинами й забезпечення їхніх прав, будівництва держави на широких засадах громадської лояльности, а не суто етнічної приналежности. Українофобські пасквілі сейферів-фейґерів не повинні озлоблювати нас щодо жидів узагалі, не повинні негативно позначатися на наших висловлюваннях і вчинках, а головне — не повинні ставити нашу політику щодо меншин у залежність від того, чи всілякі сейфери з фейґерами належно її оцінюють і віддячують. Толерантне ставлення до меншин не є ані якоюсь нашою „поступкою", ані „послугою"; воно потрібне нам не менше, ніж їм, оскільки є не ознакою, але й засобом плекання громадської зрілости й суто людської порядности. Той факт, що проти „Огидного обличчя свободи" запротестували не лише українці, а й чесніші та сміливіші жиди, переконливо свідчить, що справа українсько-жидівського порозуміння є на добрій дорозі.

Але, подруге, мусимо зрозуміти також, що, за всієї важливости наших спростувань і протестів, Україна буде об'єктом нападів сейферів-фейґерів та їхніх „спонзорів" доти, доки лишатиметься економічно слабою й політично невиразною плямою на карті світу. Як писав Драгоманов сто років тому: „Годі вже нарікати, що нас б'ють. Мало кого б'ють у цьому світі. Світ співчуває не тим, кого б'ють, а тим, хто відбивається". Економічний добробут і політична стабільність — ось та відповідь, яку Україна повинна якомога скорше дати і східнім, і західнім „доброзичливцям". Лише така відповідь здатна по-справжньому консолідувати, а не розколоти українське суспільство, і лише така відповідь може бути почута й врахована ві зенталями й сейферами, котрі змалечку знають: „Beggars can't be choosers". Чи, простіше, по-нашому: „Хто платить гроші, той замовляє музику".

За Суспільство...

(Закінчення зі стор. 1)

Кор.: Як ви знаєте, Президент Америки Б. Клінтон теж підписав указ, спрямований на підтримання порядку в країні. Скажіть, будь ласка, що спільного та чим відрізняються видані майже одночасно ці два укази?

Іщенко: Порівнюючи укази українського та американського Президента, я прийшов до висновку, що у них є багато спільного. Взяти хоча б таку пекучу проблему, як боротьба із злочинністю серед неповнолітніх, яка в наших країнах останнім часом значно підвищилася і має тенденцію до дальшого зростання. Або створення спеціяльних підрозділів, які займаються знешкодженням злочинних організованих груп.

А тепер про те, чим відрізняються ці важливі документи. Найперше — можливостями, які мають у своєму розпорядженні ЗСА та Україна, для створення поліції, міліції та інших правоохоронних органів найбільш сприятливих умов для успішної боротьби із злочинністю. Україна тепер переживає нелегкі часи у своїй історії. Та не зважаючи на нашу бідність, все ж Президент знайшов можливим виділити значні асигнування для придбання сучасних технічних засобів, необхідних для плідної праці підрозділів Міністерства Внутрішніх Справ.

Візита Президента України Леоніда Кучми до Америки, його переговори з Клінтоном сприятимуть встановленню більш тісних контактів між правоохоронними органами. А це повинно позитивно відбитися на поліпшенні криміногенної ситуації як в ЗСА, так і в Україні.

Кор.: Недавно мої знайомі поїхали в Україну і взяли з собою двох охоронців. Чи дійсно так небезпечно тепер на нашій батьківщині?

Іщенко: Я змушений визнати, що у нас, як і в інших республіках колишнього Совєтського Союзу, тепер дійсно небезпечно. Злочинці добре озброєні, мають навіть свою розвідку і контррозвідку, вони ведуть спостереження за нашими працівниками. Як бачите, ми маємо справу з небезпечним ворогом.

Мене інколи питають, звідки у грабіжників, насильників, злодіїв сучасна зброя? На це питання неважко відповісти. Вона здобута в гарячих точках, або в далекому зарубіжжі. Крім того, чимало вогнепальної зброї потрапило в брудні руки з арсеналів колишньої совєтської армії. Під час однієї з операцій, проведених нами, було вилучено біля двох тисяч одиниць зброї, в тому числі керовані ракети, кулемети, гранатомети, автомати, пістолети.

Останнім часом мафіозні угрупування вдаються до вбивств на замовлення своїх конкурентів чи суперників, чого раніше у нас не спостерігалося. В Криму зареєстровано понад 20 таких випадків, в Донецькій області — 10.

Як бачите, криміногенна ситуація в Україні тепер дійсно складна і все ж туристам, чи тим, хто приїздить до нас в гості, немає потреби привозити з собою власних охоронців.

Колеги, з якими довелося зустрічатися в ЗСА, цікавились чи маю я особисту охорону. На це питання всім відповідав: ні, не належиться... Небезпечно? Так, адже маю справу із злочинцями, які добре знають чим я займаюсь... Однак, як кажуть, вовків боятися — в ліс не йти...

Кор.: Читачі нашої газети мало знають про вас. Тому просив би коротко розповісти про свій життєвий шлях.

Іщенко: Охоче представляю їм свою візитову катку. Отже, народився я у 1936 році в Донецькій області в селянській родині. Після закінчення школи пішов працювати на завод, а згодом поступив до Одеської школи міліції. Навчання продовжив в Ростовському Університеті, де здобув вищу юридичну освіту. А потім почалася практична праця в органах внутрішніх справ. Спочатку працював слідчим, потім старшим слідчим, старшим оперативним уповноваженим в Костянтинівці, Горлівці, Донецькому.

Протягом 10 років я очолював один з провідних відділів Міністерства Внутрішніх Справ України, після цього став начальником штабу Міністерства. Два роки тому мене призначили першим заступником міністра. З 1993 року — генерал-лейтенант міліції, маю вчений ступінь кандидата юридичних наук.

Кор.: І заключне запитання: яке враження справили на вас ЗСА? Якої ви думки про працю американської поліції?

Іщенко: Вражень дуже багато, в кількох словах не можна їх переказати і все ж, варто найперше відзначити яскраві по формі, глибокі за змістом промови Президента Америки, директора ФБІ та голови Верховного суду ЗСА на конференції шефів поліції країни.

Коли зайшла мова про цю імпрезу, то хотів би висловити щиру подяку генеральному консулові Анатолієві Олійникові, керівникам чикагської асоціяції поліцаїв українського походження, пасторові Ярославові Шепові та очолюваній ним організації „Думки про віру" за їх допомогу в підготові та проведенні у Києві конференції, присвяченій боротьбі з організованою злочинністю і наркотогівлею. Докладно про цю конференцію розповідалося у „Свободі" в числі з 19-го жовтня.

Я мав нагоду познайомитися з тим, як працюють американські поліціянти. Повинен відверто сказати, що в їх праці є багато нового, цікавого, корисного. Повернувшись додому, я розповім на засіданні колегії міністерства про все побачене в ЗСА і подам свої пропозиції стосовно того, як краще і швидше запозичити повчальний досвід.

Мала...

(Закінчення зі стор. 2)

ладно відомо, в тих часах ще не існувала взагалі. І про помилку визначного учня Грушевського, Івана Крип'якевича, який у своїй „Великій Історії України" реферує про те, що татари в 1236 році знищили „Московське князівство", що не відповідає історичній правді. Та ряд інших помилкових тверджень різних істориків і послідовників схеми М. Грушевського, як ось Дмитра Дорошенка й інших.

У прикінцевому розділі „Додатки" д-р Б. Ф. Корчмарик подає два листи до нього від відомого історика Олександра Оглоблина — один з 28-го січня 1975 року і другий з 15-го лютого 1984 року. В обох листах мова йде про проєкт видати 10-томову „Історію України-Руси" Грушевського англійською мовою. Той проєкт О. Оглоблин вважає недоцільним і просто непотрібним, а в своїх наслідках навіть небезпечним для української науки й національної справи. „Історія України-Руси" Грушевського дуже застаріла, — пише Оглоблин, — історично, й що важливіше — історіософічно... написана була з позиції народницької історіографії й на підставі тих матеріялів і дослідів, які відомі були 80-50 років тому... ми не можемо тепер рекомендувати „Історію України-Руси" Грушевського чужинецькому світові, як нібито останнє — наше! — слово української науки. Ми не смієно також виправляти, переробляти, навіть продовжувати (чи доповнювати) цей великий твір великого історика — пам'ятника своєї епохи та її історичних досягнень... Звідси ясно, що справа створення університетського курсу історії України — це справа майбутнього.

І цією справою якраз і турбується сучасний історик і автор цієї малої книжки великого значення д-р Богдан Ф. Корчмарик.

Ного валютного фонду, колишній посол України З'єднаних Стейтами Америки, антикомуністичної історії пропрезидентських засобів інформації". Учасники пленуму стверджують, що стратегічні цілі Президента і СПУ — діяметрально протилежні.

В Україні

(З інформацій УНІАР).

КИЇВ. — Пленум київської міської організації Соціялістичної Партії України постановив перейти в опозицію до Президента України Леоніда Кучми, який „виступає за побудову українського капіталізму". В оприлюдненій заяві СПУ оголосила, що виступає „проти намагань знищити радянську владу, проти диктату Міжнарод-

ОДЕСА. — Тут 10-го грудня відбудеться земельний авкціон з участю чужоземних громадян та організацій. На авкціоні буде виставлено право на довготривале винаймлення земельних ділянок на 50 років з наступним придбанням права продовження ще на 50 років. Можна буде також придбати земельні ділянки з об'єктами незавершеного будівництва на цих ділянках.

ФРАНЦУЗЬКА автова компанія „Пежо-Сітроен" має намір з весною 1995 року вдруге запропонувати свої послуги американським споживачам. Компанія припинила продавати свої авта у ЗСА у 1991 році, оскільки торгівля не мала успіху: у названому році французи продали тільки 405 авт. Але в Европі справи зі збутом мікроавтобусів тепер ще гірші, а тим часом на американському ринку попит на них не меншає.

ЦИМИ ДНЯМИ в Росії сталася ще одна екологічна катастрофа: повністю отруєно річку Нерль, яка постачала водою велике місто Владимір. Біду спричинив радгосп „Петровський", спустивши у річку понад 2,000 тонн гнойівки. У висліді Нерль на багато років стала мертвою річкою. Питну воду у лікарні, школи і дитячі садки відтепер возитимуть автовими цистернами.

КЕРІВНИК нюйоркського поліційного управління Віллям Бреттон, який, зайнявши цей пост, вимагав від своїх підлеглих діти бльш рішуче і твердо, тепер висунув нову вимогу — бути ввічливими щодо громадян. Джан Міллер, пресовий секретар В. Бреттона, повідомив, що спеціяльно підібрана група працівників управління проходить відповідний вишкіл, переймаючи „досвід ввічливости" від службовців універсальної крамниці „Говм Діпот", які славляться добрим ставленням до своїх покупців.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас 31-го травня 1994 р. наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА, ТІТКА, СВАХА, НЕВІСТКА

бл. п.

ГАЛИНА з ШЕВЧЕНКІВ КОЛЕНСЬКА

Цією дорогою родина хоче подякувати усім нашим приятелям і знайомим, які знайшли час, щоб нас у нашому горі потішити.

Спеціяльно дякуємо нашим приятелям д-рові Ігореві Галярникові з дружиною і д-рові Василеві Марчукові з дружиною, які через цілий час недуги Галі віддавали свій час і своє професійне знання та були до наших услуг у кожній порі дня і ночі.

Дякуємо усім, які відвідували Галю чи то в хаті, чи в шпиталі.

Дякуємо усім, що зложили квіти на свіжу домовину і дали свої пожертви на різні цілі.

Дякуємо отцям І. Кротецеві, А. Патрикевичеві і М. Боднарчукові за похоронні відправи, а о. М. Боднарчукові за уділення Найсвятіших Тайн.

Д-рові Василеві Трухлому, диригентові хору церкви св. Андрія, за чутливе відспівання похоронних відправ, а Любі Коломиєць за зворушливе прощальне слово.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

по 20 дол.: Н. Іванців, д-р А. П. Лібер, А. М. Палій, М. Х. Пилипчак, В. З. Стецишин, Л. Фединська;
по 10 дол.: Я. Драган, Л. Мізь, М. Карачевський.

КВІТИ ЗЛОЖИЛИ

д-р Ю.П. Вигінний, д-р М. І. Головатий, родина д-ра Іванців, д-р Ю. М. Мізь, д-р Й. Тулер, д-р А.В. Хрептовський, Українське Лікарське Т-во Північної Америки, Український Інститут Модерного Мистецтва, колишні учні гімназії в Діллінгені.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА

500 дол.: д-р Ігор Галярник;
250 дол.: Мирослав Коленський;
200 дол.: Карль Шік;
по 100 дол.: д-р А. Т. Бровар, Г. Вигінна, О. Войтович, М. Гельбіг, д-р Р.М. Дикун, д-р П.І. Джуль, д-р С.Л. Дудяк, Л. Кассараба, д-р В.О. Марчук, д-р П.О. Моцюк, д-р Е. Петрівський, д-р М.М. Ріпецький, М. Скоморох, д-р В.Л. Трухлий, д-р А.В. Хрептовський;
по 50 дол.: д-р С. Дейвіс, інж. І.М. Вислоцький, П.І. Врублевський, М. Дорожинська, С. Клепачівська Чопівська, О. Коверко, д-р Л.Куриляк, О.З. Литвинишин, д-р В.Д. Маркусь, д-р П. Мулькани, д-р Д. Повель, д-р П. О. Пундій, д-р Я. Скірник, О. Снов, д-р Ю. Сумик, д-р М. О. Харкевич, Г. Харук, Я. Фаріон;
по 25 дол.: П.А. Акерстром, І. М. Волинець, д-р А. Кецала, д-р П.І. Попович, д-р М.Д. Сасик, Л. Семків, д-р Р.Г. Сосенко, О. Фединяк;
по 20 дол.: М. Базарко, А.З. Олійник, М. Маршал.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ

250 дол.: Мирослав Коленський;
по 100 дол.: д-р Я.Я. Панчук, д-р М.М. Ріпецький, д-р А.Р. Ріпецький;
по 50 дол.: д-р М. Дейчаківський, А.Л. Коломиєць, д-р Е. Стецьків, д-р Б. Целевич, М.З. Филипович, д-р Ю. Щербанюк;
35 дол.: д-р П.В. Вигінний;
по 30 дол.: д-р П. Бідний, І. Л. Козацький;
по 25 дол.: М. Джулинський, Д. Грицеляк, д-р Ю.Т. Кузич, М. Медвецький, А. Мельник, інж. С.Личик, д-р Т. Тимцюрак, О.В. Хринівський;
по 20 дол.: О. Шарун, В.М. Чижик.

НА ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

100 дол.: д-р П.В. Демус.

НА ПОТРЕБИ В УКРАЇНІ

25 дол.: С.Ф. Кравець.

НА ВИХОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ФОНД В УКРАЇНІ

20 дол.: Р.Г. Заяць;
по 10 дол.: О. Городиський, Я. Д. Дикий, В. Литвин.

НА ЖУРНАЛ „НАШЕ ЖИТТЯ"

685 дол.: 29-ий Відділ Союзу Українок.

Ми щиро вдячні усім, хто взяв участь у похоронних відправах та за молитви в пам'ять покійної Галі.

муж — **МИРОСЛАВ**
донька — **НАТАЛКА з мужем ЮРІЄМ РІПЕЦЬКИМ і сином АДРІЯНОМ**
сестри — **ОЛЯ, НАТАЛКА, ЛЕСЯ, АНЯ з родинами**

ПОДЯКА

28-го вересня відійшла у Вічність на 101-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ ур. ФЕДИНСЬКА БІЛОЗОР

вдова по д-ові Володимирові Білозорові

Складаємо сердечну подяку о. Йосифові Мартинюкові за похоронні відправи, заведенню Насевичів за гідне та гарне переведення похоронів.

Євгенові Гілю та Тарасові Галущці за похоронні співи під час св. Літургії.

Наталії Пазуняк, Оксані Фаріон, Іванові Скірі та Миколі Ставничому за прощальні слова після Панахиди та похоронних обрядів.

Ми щиро вдячні всім рідним, друзям та знайомим, що взяли участь у жалібних відправах та разом з нами попрощали покійну в останню дорогу.

В пам'ять покійної замість квітів на її свіжу могилу жертвували на:

СУСПІЛЬНУ СЛУЖБУ КОМБАТАНТІВ

100 дол.: родина Івана і Наталії Коропецьких;
по 50 дол.: Костянтин і Тереса Бені, Степан і Ольга Парубчаки, родина Володимира і Нелі Соханів;
по 25 дол.: Орест і Христина Ганас, Орест і Слава Герасимовичі, Марія Лабунька, Роман Левицький, Євген і Богданна Михайлові,Микола і Ірина Ставничі, Ольга Цегельська;
по 20 дол.: Богдан і Філя Артимишин, Теодозій і Луця Грициви, Оксана Команевська, Христина Масюк, Сидір і Євгенія Новаківські, Анна Секрета, Іван і Дарія Скіри, Марта Турчин;
15 дол.: Роман і Анна Гараси.

СУСПІЛЬНУ ОПІКУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

по 100 дол.: родина Івана і Наталії Коропецьких, родина Миколи і Оксани Коропецьких, родина Івана і Марії Стефурів, Марта Цимбаліста і Ксеня Кузьмич;
75 дол.: родина Ольги Цегельської;
50 дол.: Володимир і Наталія Клапіщаки;
по 25 дол.: Іван і Наталія Даниленки, Олег і Марія Кальби, Євген і Богданна Михайлови, Стефанія Цегельська, Іван і Інга Шморгуни;
по 20 дол.: Оксана Волчук, Галя Грабик, Ірина Качмарська, Марійка Лещишин, Софія Ховзун;
10 дол.: Френк і Лінда Шер.

НА ФОНД ЮНАКА

Члени Куреня „Перші Стежі", Марія Ганкевич, Марія Лабунька.

НА СЛУЖБИ БОЖІ

Тит і Софія Гаврики, Еміляя Литвин, о. Михайло і Ольга Михники, Мирослав і Євгенія Подоляку, родина Романа і Ірини Ярошів.

НАТАЛІЯ КОРОПЕЦЬКА
ОЛЬГА ЦЕГЕЛЬСЬКА
ОКСАНА КОРОПЕЦЬКА

У глибокому смутку повідомляємо приятелів та знайомих, що 19-го листопада 1994 р. по тяжкій недузі на 84-му році життя відійшла у Вічність наша найдорожча СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ДАРІЯ ГАПІЙ-МЕЛЬНИК

ПАРАСТАС відбувся в понеділок 21-го листопада ц.р. в похоронному заведенні Грей-Паркер в Порт Джервіс, Н. Й., а похорон 22-го листопада з церкви св. Володимира в Глен Спей на місцевий цвинтар.

Залишені в смутку:

сестри — *САЛОМІЯ КОСТУР в Україні з дітьми, внуками і правнуками*
— *МАРТА ГАПІЙ*
брат — *ОСИП ГАПІЙ з дружиною ЯРОСЛАВОЮ та дітьми і внуками і дальша родина в Україні*

Просимо згадати покійну у своїх молитвах. Замість квітів просимо жертвувати на сиріт в Україні на адресу:

UNWLA, Inc.
P.O. Box 172
Holmdel, N.J. 07733

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ НЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Відзначення 50—их роковин смерти Митрополита А. Шептицького у Бостоні

У Бостоні, Масс., у неділю, 6-го листопада ц. р. в українській католицькій церкві Христа Царя відбулось урочисте відзначення 50-их роковин смерти Митрополита Андрея Шептицького. Після Літургії парох церкви о. Ярослав Налисник відправив Панахиду за Слугу Божого Андрея.

Після Панахиди о. Я. Налисник запросив до слова Дмитра Ґалонзку, який виголосив доповідь про життя та діяльність Митрополита. У своїй доповіді Д. Ґалонзка відмітив, що Слуга Божий Андрей — це один з найвизначніших українських церковних, культурних і громадських діячів. Він нераз виступав на захист свого народу проти польського поневолення, проти кривавих репресій, що їх чинила на західньоукраїнських землях більшовицька Москва та проти насильств, що їх чинили німецько-фашистські загарбники в роки Другої світової війни. В 1944 році Митрополит помер, проживши 79 років. На закінчення своєї доповіді Д. Ґалонзка звернувся до парафіян із закликом до молитви за беатифікацію Слуги Божого Митрополита Андрея.

Доповідь Д. Ґалонзки справила велике враження на присутніх, бо це була доповідь людини, що добре обізнана з життєвим шляхом та діяльністю Митрополита, це була доповідь людини, якій у свій час пощастило зустрітися з Слугою Божим Митрополитом Андреєм.

Після доповіді діти „Рідної Школи" виконали декілька церковних пісень, а учні Марта Налисник, Мирослава Кишенюк та Мар'яна Колінчак віддекламували вірші, присвячені Митрополитові Андреєві.

Мгр Орест Щудлюк розповів присутнім про хід процесу беатифікації Слуги Божого Андрея, який розпочався в квітні 1958 року. О. Щудлюк наголосив на тому, що процес беатифікації вимагає нашої особливої допомоги: в молитвах, фінансах та розголошенні. Д-р Іван Дідюк виклав перед присутніми свої погляди на те, що потрібно усім нам робити, щоб процес беатифікації був успішним.

На закінчення Я. Налисник подякував усім тим, які підготували урочисту програму, призвячену 50-им роковинам смерти Митрополита Андрея Шептицького.

Програма закінчилася показом у парафіяльному будинку відеофільму про життя та діяльність Слуги Божого Андрея Шептицького.

Любомир Кишенюк

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 18-го ГРУДНЯ 1994 р.

E. Providence, R. I. – Річні загальні збори 93 Відд. ім. Івана Франка відбудуться о год. 1-ій по обіді в домі родини Тренклер при вул. 9 Merril Street. Запрошуємо членів до участи. – Управа.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

НА ПРОДАЖ

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО

АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖОДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ОДЕРЖАННЯ РАХУНКІВ

*** FUNERAL DIRECTORS ***

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ
СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ в „СВОБОДІ"

Адміністрація „Свободи" запрошує Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	$ 8.00	4 цалі через 2 шпальти	$ 48.00
1 цаль через 2 шпальти	$ 12.00	5 цалів через 2 шпальти	$ 60.00
2 цалі через 2 шпальти	$ 24.00	6 цалів через 2 шпальти	$ 72.00
3 цалі через 2 шпальти	$ 36.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —
за новим стилем .... до 3-го грудня 1994 р.
за старим стилем .... до 17-го грудня 1994 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скорше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
ATT: ADVERTISING DEPT.